

Ambitiedocument Omgevingswet - Gemeente Maastricht

Versie d.d. 10-05-2017

Gemeente Maastricht

Samenvatting

In 2019 komt er een nieuwe wet: de Omgevingswet. Deze wet vervangt de bestaande wetten voor de fysieke leefomgeving en zorgt voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. Naast de samenvoeging van 26 sectorale wetten heeft de Omgevingswet nog een doel. Hij geeft gemeenten meer ruimte om in te spelen op de veranderende verhoudingen in de samenleving en de rol te kiezen die bij specifieke gebiedsopgaven past.

Uitgangspunt van de Omgevingswet is het bieden van ruimte voor ontwikkeling en het waarborgen van kwaliteit. Om dat te bereiken kent de Omgevingswet vier verbeterdoelen:

1. het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
2. het zorgen voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving (inclusief de beleidsterreinen met een indirecte samenhang met de fysieke leefomgeving, zoals veiligheid en gezondheid);
3. het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
4. het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

Voor de invoering van de Omgevingswet in Maastricht is het belangrijk vast te stellen wat de reikwijdte van het proces is. Omdat er door het rijk meer lokale afwegingsruimte wordt geboden dient Maastricht duidelijk te bepalen wat haar ambitie is met de implementatie van de Omgevingswet. Daarom start Maastricht met dit ambitiedocument. Hierin geeft de raad antwoord op de vragen:

- Wat zijn de belangrijkste verbeterdoelen in Maastricht die met de komst van de Omgevingswet opgepakt kunnen worden?
- Hoe gaat de raad om met de vrijheden en afwegingsruimte die de wet haar biedt?

De raad heeft deze keuzen gemaakt samen met onze partners en inwoners in de stad.

Het motto van de Omgevingswet is 'ruimte voor ontwikkeling, waarborgen van kwaliteit'. Twee ambities die vragen om een andere rol van de gemeente en soms op gespannen voet met elkaar staan. Het is dan ook een uitdaging om een zorgvuldige balans te vinden tussen deze twee ambities. Maastricht zet van oudsher reeds hoog in op het vinden van een balans tussen deze twee ambities omdat deze spanning in Maastricht continue aanwezig is door de druk die aantrekkingskracht van de historische en monumentale binnenstad geeft op de woon- en leefkwaliteit van de stad. Het waarborgen van de kwaliteit van de leefomgeving is voor Maastricht dan ook geen luxe, maar een noodzaak om haar aantrekkelijke en onderscheidende karakter te behouden. Tegelijk is het vanuit economisch en sociaal perspectief ook noodzakelijk gebleken dat Maastricht ruimte biedt voor vernieuwing en eigen initiatieven van inwoners, ondernemers en bedrijven. De extra afwegingsruimte die de Omgevingswet hierbij aan gemeenten geeft, wordt binnen de gemeente Maastricht grotendeels al toegepast. De implementatie van de Omgevingswet zal op beleidsmatig vlak dan ook geen fundamentele veranderingen teweeg brengen in de wijze waarop Maastricht de kwaliteit van de leefomgeving waarborgt. Aangezien inwoners en initiatiefnemers echter steeds beter georganiseerd en geïnformeerd zijn vraagt dit wel om een aanpassing van de houding en rol van de gemeente ten opzichte van initiatieven. De Omgevingswet biedt hiervoor een perfect aanknopingspunt om dit vorm te geven. Deze verandering zal met name betrekking hebben op de werkwijze binnen de gemeente, de houding ten opzichte van initiatiefnemers en het ruimtelijke instrumentarium en informatievoorziening. Deels is dat al een transitie die in gang is gezet, denk aan het Maastricht-LAB, de nieuwe manier van werken bij zorginitiatieven zoals de Zorgkroeg, Mijn Groen Maastricht of het Maastrichts Uitdagingsrecht. Deze veranderingen hebben allemaal als doel om uiteindelijk inwoners, ondernemers en initiatiefnemers integraler en sneller te bedienen en zo samen te zorgen voor een aantrekkelijke, leefbare, veilige en gezonde leefomgeving. Dit vraagt ook om meer eigen verantwoordelijkheid van inwoners.

Maastricht heeft bovenstaande opgave en de resultaten van de dialoog met de stad en raad vertaald in de volgende concrete ambities bij de implementatie van de Omgevingswet:

1. Herinrichten van processen en instrumentarium. Uitgangspunt is het perspectief van inwoners, ondernemers en initiatiefnemers. We streven daarmee naar een snellere, meer doorzichtige en integrale besluitvorming. Eén aanvraag bij één loket. Concrete ambities zijn:
- Vereenvoudiging van regelgeving door samenvoegen, versimpelen en loslaten waar dat kan, zonder dat daarmee de kwaliteit van de leefomgeving aangetast wordt.
  - Vroegtijdige regionale samenwerking in de invoering van de Omgevingswet en afstemming van informatievoorziening en processen. Bestaande (regionale) visies als vertrekpunt hanteren.
  - De raad blijft bevoegd om de omgevingsvisie en het omgevingsplan vast te stellen.
  - Voortbouwen op (recente) beleidsvisies en deze actualiseren en integreren in de omgevingsvisie en aanvullen met een visie op de bestaande kwaliteiten en het beheer daarvan. Op basis hiervan komen tot integrale afwegingen en scherpe keuzes en prioriteiten.
  - Gemeentelijke regelgeving op doorzichtige, overzichtelijke en integrale wijze vastleggen in het omgevingsplan. En daarbij meer gebiedsgericht afwegen voor welke activiteiten een omgevingsvergunning nodig is en voor welke een melding volstaat.
  - Streven naar (regionale) digitale dienstverlening en informatievoorziening, die zoveel mogelijk aansluit bij behoeften van initiatiefnemers en die ondersteunend is aan de ambities.

2. Rol van de gemeente. Uitgangspunt is het resultaat voor de stad: de economische en sociale vitaliteit, veiligheid en ruimtelijke kwaliteit. Door een aantal grote maatschappelijke veranderingen is het wenselijk om als gemeente beter aan te sluiten op initiatieven uit de samenleving. Dat vraagt om nieuwe manieren van werken die naast bestaande werkwijzen kunnen worden ingezet. De gemeente kiest daarom bewust per opgave de gewenste rol. Het toepassen van een stimulerende, faciliterende rol is daarbij steeds meer gewenst. Doel is om de implementatie van de Omgevingswet zodanig vorm te geven, dat deze nieuwe manier van werken vaker en eenvoudiger kan worden toegepast. Concrete ambities zijn:

- a) Heroriënteren op de gemeentelijke rol bij het grond- en vastgoedbeleid in verschillende gebieden. En als het nodig is: kosten verhalen op initiatiefnemers.
- b) Geen nieuwe participatieverordening maken. Maar per initiatief kiezen voor participatie en cocreatie die bijdraagt aan het resultaat.
- c) Het aanjagen van organisatieontwikkeling gericht op het bewust kiezen van verschillende werkwijzen per opgave en het meer toepassen van werkwijzen (stimuleren/ faciliteren/ loslaten), waar dit functioneel is voor de versterking van de economische en sociale vitaliteit, veiligheid en ruimtelijke kwaliteit van de stad.

3. Beheer en ontwikkeling van de leefomgeving. Bij de implementatie van de Omgevingswet richt Maastricht zich op 4 speerpunten waar in de leefomgeving door aanpassen van werkwijze en regelgeving het grootste verschil te maken is. Dit zijn:

- a) Beeld van de stad. Het welstandsbeleid gebruiksvriendelijker en toegankelijker maken. Gebiedsgericht differentiëren in regelgeving en maatwerk bieden waar het mogelijk is.
- b) Gebruik openbare ruimte. Kort geleden is de regelgeving voor het tijdelijk gebruik van de openbare ruimte, voor (culturele) activiteiten, uitstallingen en evenementen, versoepeld. Dit blijven monitoren en waar mogelijk en wenselijk maatwerk mogelijk maken. Belangrijk hierbij is de balans tussen ruimte voor initiatief en het waarborgen van de kwaliteit van de leefomgeving. Daarnaast zelfbeheer verder stimuleren.
- c) Vergroten van de ruimte voor ontmoeting. De leef- en verblijfskwaliteit in de binnenstad en directe omgeving verbeteren door zorgvuldige spreiding van ruimtegebruik en toegankelijkheid van binnenstad voor evenementen, bezoekers, bevoorrading en bewoners. Hiervoor fietsverkeer en andere duurzame vervoermiddelen stimuleren en regelgeving differentiëren per gebied voor: bevoorrading, selectieve toegang en parkeren (parkeernormen, parkeertarieven en uitbreiding van parkeervoorzieningen voor het centrum met park&walk en P+R).
- d) Tijdelijkheid/functiemenging. Meer ruimte bieden voor tijdelijkheid en functiemenging (als dit past bij de gebiedskarakteristiek) ook om de levendigheid in ontmoetingsplekken in buurten te vergroten. Hierbij onderscheid maken in de mogelijkheden voor verschillende combinaties van functies, verschillende gebieden, schaalgrootte en periode van tijdelijkheid.

Belangrijkste wijzigingen die naar aanleiding van de dialoog met de stad in deze ambities zijn doorgevoerd ten opzichte van het discussiestuk zijn:

- De inhoudelijke veranderingen die de omgevingswet in Maastricht teweeg zal brengen zijn genuanceerd. Weliswaar komt er meer lokale afwegingruimte, maar Maastricht maakt daar op veel milieuthema's reeds gebruik van en uit de dialoog met raad en stad bleek dat vanwege het belang van de leefkwaliteit en beeldkwaliteit van de stad het niet voor de hand ligt dat Maastricht veel meer beleidsvrijheid en flexibiliteit zal gaan bieden.
- In het ambitiedocument is meer focus aangebracht op het belang van het behouden van de leefkwaliteit en beeldkwaliteit van Maastricht en de continuïteit die dit vraagt in beleid en regels en dus minder de in de Omgevingswet centrale begrippen flexibiliteit en vrijheid.
- Het ambitiedocument geeft des te meer aan dat Maastricht bij de implementatie van de Omgevingswet vooral het accent legt op verbeteringen in procesmatige zin. Het versnellen en integraler en transparant maken van de werkprocessen, vereenvoudigen en samenbrengen van regelgeving, verkorten van doorlooptijden, regionale samenwerking en vroegtijdige participatie. Resultaat hiervan moet zijn dat Maastricht sneller en beter duidelijkheid kan bieden aan inwoners, ondernemers en initiatiefnemers wat er op een bepaalde locatie wel of niet mag.
- Daarnaast heeft in het ambitiedocument de wens om meer gebiedsgericht te differentiëren in kwaliteiten, ambities en bijbehorende regels en om met name in de buurten meer maatwerk en (sociale) functiemening een plek te geven een grotere rol gekregen.
- Verder is er voor gekozen om in tegenstelling tot het discussiestuk de bevoegdheid voor het vaststellen en wijzigen van de Omgevingsvisie en het omgevingsplan beide bij de raad te laten. Pas als meer ervaring is opgedaan met de nieuwe instrumenten zal delegatie van (een deel) van deze bevoegdheid opnieuw overwogen worden.

Kortom, Maastricht gebruikt de invoering van de Omgevingswet om initiatiefnemers sneller en integraler te bedienen en tegelijk de kwaliteit van de leefomgeving te waarborgen. Hiervoor kiest ze voor een flexibelere rol in combinatie met vereenvoudiging van regels, differentiatie per gebied en een meer interactieve werkwijze.

Dit koersbepalend ambitiedocument is de basis voor achtereenvolgens:

- De omgevingsvisie: het samenhangend, strategisch plan voor de fysieke leefomgeving als geheel. Hieronder vallen ook de 'zachtere' thema's die raakvlakken hebben met de leefomgeving zoals gezondheid, veiligheid en economie.
- Het omgevingsplan: alle gemeentelijke regels voor de leefomgeving als één gebiedsdekkende regeling.
- De omgevingsprogramma's: concrete maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling van de leefomgeving.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	6
1.1	Visie Maastricht	6
1.2	De Omgevingswet	7
1.3	Impact.....	7
1.4	Ambitie	8
1.5	Leeswijzer	9
Hoofdstuk 2	Ambities Maastricht	10
2.1	Processen en instrumenten.....	10
2.2	Rol van de gemeente.....	14
2.3	Beheer en ontwikkeling van de Leefomgeving	16
Hoofdstuk 3	Dialogoog met de stad.....	19
Hoofdstuk 4	Vervolg.....	20

Hoofdstuk 1   Inleiding

Iedereen wil een leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Daarvoor moet je goede afspraken maken met elkaar. Maastricht is voor velen een stad waar het fijn is om te wonen. En ook een stad die veel bezoekers trekt en waar bedrijven zich graag vestigen. Een prestatie die niet uit de lucht komt vallen; Maastricht werkt hier voortdurend aan, samen met inwoners, ondernemers en partners. Kernbegrippen hierbij zijn participatie, sturen op kwaliteit en waar mogelijk flexibiliteit. Maastricht heeft in haar beleid robuuste kaders benoemd. Binnen deze kaders is er nadrukkelijk ruimte om de concrete invulling samen met de stad te doen.

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om de Maastrichtse werkwijze verder aan te scherpen en nog meer integraal te verankeren. Dit kan doordat deze wet belangrijke procedurele, instrumentele, culturele en informatieverbeteringen mogelijk maakt en stimuleert. Dit hoofdstuk schetst kort de Maastrichtse toekomstvisie en zet daar tegenover de doelen van de nieuwe Omgevingswet. Een confrontatie hiervan leidt tot een impactanalyse en daaruit volgend het hoofddoel.

1.1   Visie Maastricht

Om ook in de toekomst aantrekkelijk te blijven als ontmoetingsplek moet Maastricht zich blijven ontwikkelen. Het beleid van Maastricht is gericht op dynamiek en gebaseerd op samenhangende profielen: kennisstad, cultuurstad en woonstad/ontmoetingsstad. Deze profielen versterken elkaar. Via het gericht werken aan de genoemde profielen wil Maastricht haar bovenregionale positie versterken. De gemeenteraad heeft deze keuze vastgelegd in de Stadsvisie. Deze is verder uitgewerkt in de Structuurvisie Maastricht 2030 'Ruimte voor ontmoeting', de Economische visie 'Made in Maastricht' en de lokale en regionale sociale kaders en toekomstagenda.

Maastricht heeft heldere keuzes over haar stedelijke ontwikkeling gemaakt:

- een versterking van de internationale positionering;
- een robuuste en duurzame bereikbaarheid;
- investeren in groen en landschap;
- vergroting van de stedelijkheid en ontmoeting.

Ook kiest de gemeente voor een duidelijke rol. Zij heeft de taak om te zorgen voor een solide raamwerk: de infrastructuur (weg en spoor), het landschap (groen en water) en de voorzieningsstructuur (in zowel de buurten, bedrijventerreinen als de binnenstad). Invulling gebeurt steeds vaker met de diverse partners in de stad. Er is meer ruimte voor initiatieven van inwoners en ondernemers, om zo aan te sluiten bij hun behoeften. Kernbegrippen voor Maastricht zijn: voorspelbaarheid, rechtszekerheid, flexibiliteit, herbestemmen en prioriteren. De uitdaging daarbij is om de balans te vinden tussen: beschermen leefomgeving versus ruimte geven, rechtszekerheid versus bureaucratie, voorspelbaarheid versus flexibiliteit en kwaliteit in relatie tot kwantiteit. Herbestemmen en vergroenen van bestaand stedelijk gebied en leegstaande (monumentale) panden worden steeds belangrijkere en voortdurende uitdagingen bij die invulling.

De binnenstad van Maastricht en de directe omgeving daarvan spelen een belangrijke rol bij het bereiken van de hiervoor geformuleerde beleidsdoelen. Na de ondertunneling van de A2 en de verlegging van de aanlanding van de Noorderbrug ontstaat een aaneengesloten en samenhangend gebied. Een gebied dat bestaat uit de binnenstad en de stedelijke woongebieden daaromheen. Juist hier is plaats voor het centrale thema van de Structuurvisie Maastricht 2030: 'Ruimte voor ontmoeting'. Dit gebied heeft een uitgesproken stedelijke sfeer van hoge kwaliteit en is in vele opzichten onderscheidend in de positie van Maastricht in de regio.

Van oudsher werken we in Maastricht al veel samen met externe partners. We zien dat de grote PPS constructies steeds vaker plaatsmaken voor kleinere samenwerkingen. De cocreatie bij het Koningspark en Tapijn zijn voorbeelden hiervan. Maar ook het Maastricht-LAB, de Zorgkroeg, Mijn Groen Maastricht en het Maastrichtse Uitdagingsrecht. Nieuwe vormen van samenwerking met initiatiefnemers, inwoners en partners en een veranderende rol van de overheid stellen Maastricht in staat haar visie ook in de toekomst na te streven.

1.2 De Omgevingswet

Inwoners, ondernemers en overheden worstelen met het huidige omgevingsrecht: het is te ingewikkeld en versnipperd. Er zijn meer dan twintig wetten en honderden regelingen. Er is geen balans tussen zekerheid en dynamiek. En er is nu weinig ruimte voor een integrale benadering van de uitdagingen in een dichtbevolkt land als Nederland. Daarnaast is voor inwoners en ondernemers vaak niet duidelijk wat per gebied wel en niet mogelijk is. Daarom komt er in 2019 een nieuwe wet.

Doel van deze wet is het bieden van ruimte voor ontwikkeling en het waarborgen van kwaliteit. De leefomgeving staat hierbij centraal. Deze nieuwe wet moet de bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. Om dat te bereiken kent de Omgevingswet vier verbeterdoelen:

1. het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
2. het zorgen voor een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving (inclusief de beleidsterreinen met een indirecte samenhang met de fysieke leefomgeving, zoals veiligheid en gezondheid);
3. het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
4. het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

De Omgevingswet is nu nog volop in de maak. Volgens planning is in 2019 alle wet- en regelgeving klaar en treedt de Omgevingswet dan in werking. Op dat moment is overigens nog niet alles af. Tussen 2019 – 2024 zal vooral op gebied van informatiemanagement en digitalisering nog veel veranderen. Dat duurt nog even, maar de voorbereiding hoeft daar niet op te wachten.

1.3 Impact

Op beleidsmatig gebied geeft de Omgevingswet voor Maastricht geen aanleiding tot grote aanpassingen. De gemeentelijke beleidskeuzes sluiten al goed aan bij de nieuwe wet. Wel is ze aanleiding om te werken aan: gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid, gebiedsgerichte (de)regulering en bezinning op behoud of verbetering van de rechtszekerheid van alle betrokkenen. Gemeenten hebben een beperkte set van kerninstrumenten beschikbaar, waaronder de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Deze bieden de mogelijkheid om integraler te sturen op een gezonde, veilige en leefbare fysieke leefomgeving¹. Ook in de concretisering van beleid naar uitvoering heeft de Omgevingswet gevolgen. De landelijke wetgeving stuurt namelijk sterk op het meer vergunningvrij maken van (bouw)activiteiten, het verkorten van de doorlooptijd van besluitvorming en het vergroten van de (keten) samenwerking en afstemming met partners. Dit doel kan tot het misverstand leiden dat de Omgevingswet vooral zou beogen om regels, normen, handhaving en toezicht sterk te verminderen. Dat is echter niet het geval. De term 'flexibiliteit' in de Omgevingswet is bedoeld om aan te geven dat het Rijk de invulling en het opleggen van een deel van de wettelijke regels overdraagt aan de gemeentelijke overheid. Die kan zelf voor een deel bepalen welke regels voor welke activiteiten in welke gebieden moeten gelden. In de Omgevingsvisie worden zoveel mogelijk keuzes die de gemeente wil maken geformuleerd. Daaruit volgt welke regels en/of vergunningeisen wel of niet moeten worden vastgelegd in het Omgevingsplan.

De Omgevingswet beveelt aan om zoveel mogelijk van die gewenste gemeentelijke regels in het Omgevingsplan als 'rechtsregels' vast te leggen in plaats van het vereisen van vergunningen. Iedereen moet zich daaraan houden. Toezicht en handhaving krijgen een grotere en bredere rol dan toe nu toe terwijl de omgevingsprocedures toch sneller kunnen verlopen. Een gevolg van deze 'flexibilisering van de bestuurlijke afwegingsruimte' is dat gemeenten sterk van elkaar kunnen verschillen: de ene zal veel, wellicht meer gesloten normen en regels stellen aan activiteiten, terwijl de andere juist veel meer open normen en/of geen regels stelt. Als een geschil aan de rechter wordt voorgelegd, zal die zijn uitspraak baseren op wat in het Omgevingsplan is geregeld.

---

¹ Zie bijlage 1 voor een meer gedetailleerde beschrijving van deze kerninstrumenten en hun verhouding tot de bestaande instrumenten.

Deze bestuurlijke afwegingsruimte is overigens niet onbegrensd in de Omgevingswet. In het verlengde van de Omgevingswet worden momenteel veel normen en regels waar gemeenten zich nog altijd aan zullen moeten blijven houden, uitgewerkt in vier Algemene Maatregelen van Bestuur. De wijze waarop de gemeente daar vorm aan geeft, toezicht op houdt en de handhaving regelt, moet ook in het Omgevingsplan worden uitgewerkt. Voordat het Omgevingsplan kan worden vastgesteld moet een zeer zorgvuldige voorbereidingsprocedure worden gevolgd en is er bezwaar en beroep mogelijk. De rechtsbescherming is voor iedereen hetzelfde of groter dan nu het geval is, bijvoorbeeld omdat het op dit moment niet mogelijk is om een rechtszaak aan te spannen tegen een gemeentelijke verordening.

Daarnaast heeft de Omgevingswet de lat hoog gelegd op het gebied van informatiemanagement en digitalisering².

De Omgevingswet is niet alleen een integratie van 26 sectorale wetten. Met de Omgevingswet krijgt de gemeente meer ruimte om in te spelen op veranderende verhoudingen in de samenleving en de rol te kiezen die bij specifieke gebiedsopgaven past. Soms is dat de rol van toetser/regisseur, soms die van samenwerkingspartner of soms enkel een faciliterende/stimulerende rol. Hiermee stimuleert de Omgevingswet een verandering in houding en gedrag van de gemeente naar partners en inwoners.

Maastricht heeft op dit vlak de afgelopen jaren al een aantal belangrijke stappen gezet. Voorbeelden hiervan zijn: het Maastricht-LAB, de nieuwe manier van werken ten opzichte van zorginitiatieven, het invoeren van het Maastrichts Uitdagingsrecht. Ook heeft de gemeente meegedaan aan diverse experimenten van 'Nu al eenvoudig beter met de nieuwe Omgevingswet'. Maastricht hoeft dus niet vanaf nul te beginnen met de nieuwe werkwijze. Wel vraagt het van medewerkers competenties die meer gericht zijn op samenwerking en communicatie. Nog niet alle medewerkers beschikken hierover. Hier ligt dus nog een grote opgave.

Samengevat is de Omgevingswet, naast een wettelijke en juridische verandering, vooral ook een cultuuromslag. Meer gemeentelijke afwegingsruimte betekent dat gemeenten keuzes (nog) beter moet onderbouwen. En het (nog) belangrijker is om partijen vroegtijdig in het proces te betrekken. De Omgevingswet heeft daarmee een grote impact op de gemeentelijke werkwijze, op de verhouding tussen raad en college en op samenwerking met medeoverheden en partners.

1.4 Ambitie

De invoering van de Omgevingswet is een wettelijke verplichting. Uiteraard is het hoofddoel dat de gemeente Maastricht in 2019 (voor digitalisering in 2024) voldoet aan de wettelijke vereisten die de Omgevingswet gemeenten oplegt. Het is mogelijk om dit te bereiken door alleen datgene te doen wat vereist is. De doelstelling van de Omgevingswet is echter breder. En ze biedt Maastricht de kans om een belangrijke slag te maken in de wijze waarop ze haar beleidsdoelen en ambities bereikt. Op basis van vertrouwen, met vrijheid en verantwoordelijkheid als doel en met verbinden als middel.

Maastricht wil de invoering van de Omgevingswet gebruiken om: flexibeler om te gaan met haar rol, gecombineerd met vereenvoudiging en differentiatie van regelgeving en een meer interactieve werkwijze. De rechtszekerheid moet daarbij behouden en zo mogelijk verbeterd te worden en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving mag niet aangetast worden. Dit alles met als uiteindelijk doel om integraler en sneller de initiatiefnemer en belanghebbenden (ondernemers, instellingen en inwoners) te bedienen.

---

² Zie bijlage 2 voor een uitgebreide beschrijving van de impact van de Omgevingswet op informatiemanagement en digitaliseringsgebied.

Het is belangrijk om bij de start als stad enkele uitgangspunten vast te stellen over de ambities en de reikwijdte van het invoeringsproces. Daarom begint Maastricht met dit ambitiedocument, waarin de raad en de stad haar ambities over de invoering van de Omgevingswet vastlegt. Wat zijn de belangrijkste verbeterdoelen in Maastricht? Hoe gaat zij om met de vrijheden en afwegingsruimte die de wet haar biedt? Daarna wordt deze ambitie concreet uitgewerkt voor de verschillende thema's binnen de fysieke leefomgeving.

Maastricht zoekt in het hele implementatieproces de dialoog: met haar inwoners, ondernemers, instellingen, de regiogemeenten en de provincie. Daarnaast gebruikt ze de kennis en ervaring van andere steden, die ook bezig zijn met de Omgevingswet. De grootste ambitie die de stad koestert is dan ook in 1 woord te vatten: samen.

Eigen kracht, zelfstandigheid, vrijheid, decentraal maatwerk en optimale dienstverlening moeten geen loze kreten zijn. Daarom is het nodig dat de overheid op de verschillende niveaus aangeeft waar ruimte is en waar de grenzen liggen. Op het niveau van het Rijk: loslaten in aanvullingswetten en het invoeringsbesluit. En daarmee vertrouwen te geven aan gemeenten om zelf invulling te geven aan een goede leefkwaliteit. Op het niveau van de gemeente: duidelijk aangeven waar de mogelijkheden liggen. Bijvoorbeeld door meer ruimte te bieden voor initiatieven op bedrijventerreinen of sociale/culturele mengfuncties in woonbuurten. Maar ook waar zij vanuit de publieke rol beperkingen en regels instelt. Een goed voorbeeld hiervan is de Maastrichtse binnenstad. Maastricht ziet deze spreekwoordelijk als goudklompje en hiervoor gelden van oudsher meer beperkingen en regels.

Onderdeel van de invoering van de Omgevingswet is dus: bepalen waar regels vereenvoudigd kunnen worden maar ook waar regels van groot belang blijven, zowel over de inhoud als geografisch. Bij het vasthouden van regels is vervolgens de uitdaging om de regels zo doorzichtig en duidelijk mogelijk te maken. Zonder de mogelijkheid tot maatwerk onnodig te frustreren.

1.5 Leeswijzer

Het discussiestuk ambities Omgevingswet vormde het startpunt voor de discussie met de raad en stad over de ambities. Op basis van het resultaat van de discussies is het voorliggende ambitiedocument aangescherpt en aangepast. In hoofdstuk 2 zijn de ambities van Maastricht aangegeven voor alle onderdelen waar de Omgevingswet impact op heeft, (1) processen en instrumentarium, (2) de rol van de overheid (cultuur) en (3) het beheer en ontwikkeling van de leefomgeving. Zij vormen de basis voor het verdere implementatieproces op het gebied van beleid, personeel, middelen en bovenal voor het opstellen van de Omgevingsvisie. In hoofdstuk 3 is op hoofdlijnen aangegeven welke belangrijkste signalen de dialoog met raad en stad heeft opgeleverd en op welke wijze deze verwerkt zijn. In hoofdstuk 4 is aangegeven op welke wijze Maastricht deze ambities gaat vertalen in het vervolgproces.

Hoofdstuk 2 Ambities Maastricht

De invoering van de Omgevingswet betekent niet dat de manier van werken ineens radicaal anders wordt. Wel is het een belangrijke stap in de bredere cultuurverandering in stadsontwikkeling/openbaar bestuur die zich sinds enkele jaren voltrekt en waar Maastricht reeds intensief mee aan de slag is. De veranderingen die hiermee gepaard gaan betreffen processen en instrumenten maar ook houding en gedrag en de wijze waarop initiatieven vanuit de samenleving binnenkomen en welke rol de gemeente daarin inneemt. Ook zal op onderdelen de visie op de leefomgeving tegen het licht gehouden moeten worden.

In dit hoofdstuk schetsen we hoe de Omgevingswet aansluit bij de visie en werkwijze van de gemeente Maastricht. Belangrijk uitgangspunt dat de gemeente Maastricht daarbij hanteert is dat zij de implementatie van de Omgevingswet niet ziet als doel op zich, maar als middel om de reeds in gang gezette transitie naar een andere, meer integrale, rol van de overheid bij het beheer en de ontwikkeling van de leefomgeving verder vorm te geven en te verankeren. Dat geldt voor alle onderdelen waar de Omgevingswet impact op heeft, (1) processen en instrumentarium, (2) de rol van de overheid (cultuur) en (3) het beheer en ontwikkeling van de leefomgeving.

Per onderdeel wordt gekeken op welke wijze we de Omgevingswet kunnen gebruiken om dit te bereiken. Hierbij benoemt het ambitiedocument per onderdeel de richting(en) die we wensen in te slaan en hoe groot de beoogde verandering is ten opzichte van de huidige situatie. Breed gedragen richtinggevendende uitspraken in dit hoofdstuk maken het vervolgproces –het opstellen van de Omgevingsvisie- eenduidiger en daarmee efficiënter en effectiever.

2.1 Processen en instrumenten

Streven is om alle processen meer in te richten vanuit het perspectief van initiatiefnemers en de leefwereld van de burger. We willen zo goed mogelijk aansluiten bij de behoeften van inwoners, bedrijven en belanghebbenden. Zonder het algemeen belang uit het oog te verliezen. In vaktermen: de serviceformule richten we in op de klantreizen van de verschillende persona's.

De primaire processen waarop de Omgevingswet de grootste impact zal hebben zijn die van vergunnen, toezicht en handhaving.

Op de eerste plaats komen er meer vergunningvrije bouwactiviteiten. Dit zorgt voor minder vergunningen en dus minder legesinkomsten. Het betekent overigens niet automatisch dat de uitvoeringsvrijheid groter wordt. Want er worden wel rijks- en instructieregels geformuleerd voor veel activiteiten. Op de tweede plaats verandert de rol van toetsers van een initiatief meer in die van begeleider, regisseur of facilitator. Dit stelt hoge eisen aan de communicatieve vaardigheden van medewerkers. En op de derde plaats gaat de Omgevingswet uit van een korte en krachtige procedure. Veel omgevingsvergunningen moeten binnen acht weken worden verleend. Deze versnelling is een grote opgave; overleggen en integraal werken kosten meer tijd dan een check aan strakker regels. De inrichting van de organisatie en processen moet deze versnelling mogelijk maken, zonder verlies van zorgvuldigheid en kwaliteit bij de besluitvorming. En medewerkers moeten de juiste competenties hiervoor hebben. Ook toezicht en handhaving veranderen. De kans is aanwezig dat initiatiefnemers (zowel particulier als bedrijfsmatig) sneller aannemen dat een activiteit vergunningvrij is. Als uit het toezicht blijkt dat dit niet het geval is, dan moet de gemeente handhavend optreden of moet er legalisatie plaatsvinden.

Ambitie: Herinrichten van onze processen vanuit het perspectief van inwoners, bedrijven en initiatiefnemers, waardoor besluitvorming sneller, doorzichtiger en integraler wordt.

Er vindt een inventarisatie plaats van de huidige processen (besturende, primaire en secundaire) met bijbehorende competenties en de gewenste en nodige veranderingen. Hierbij houden we rekening met de behoeften en verwachtingen van de verschillende typen initiatiefnemers, zonder het algemeen belang uit het oog te verliezen. Daaruit volgt een concreet programma ter realisatie. De gemeente Maastricht bekijkt of het mogelijk is om competentieontwikkeling en training samen met regionale gemeenten en partners, zoals de RUD of de veiligheidsregio, op te zetten.

Vereenvoudiging gemeentelijke regelgeving

Een eerste inventarisatie van gemeentelijke verordeningen laat zien dat er nu honderden gemeentelijke regels en verordeningen in werking zijn. En dat is nog exclusief de regels die aanvullend daarop in alle bestemmingsplannen en beleidsdocumenten vastliggen. De gemeente Maastricht wil het aantal verordeningen en beleidsregels zoveel als mogelijk bij elkaar brengen, vereenvoudigen en waar nodig flexibeler maken of juist aanscherpen. Hierbij wil Maastricht meer onderscheid maken tussen verschillende gebieden. Het resultaat van dit alles komt terecht in het omgevingsplan. Het doel hiervan is dat burger en initiatiefnemers duidelijk zien wat er op een bepaalde locatie mogelijk is en welke regels hier gelden.

Ambitie: Vereenvoudiging regelgeving door integrale regelgeving en los te durven laten waar dat kan en aan te scherpen daar waar noodzakelijk. Hiertoe gaan we ons heroriënteren op gemeentelijke regelgeving en beleid aan de hand van 8 uitgangspunten:

- 1. We benoemen concreet het publieke belang dat onze ruimtelijke regels dienen. Daarmee maken we duidelijk wat het doel van de regel is en waarom deze gehanteerd wordt.*
- 2. We maken duidelijk onderscheid tussen wat we moeten regelen (vanuit hogere wetgeving) en wat we daar boven op nog lokaal zelf regelen. Ook wegen we af wat we als gemeente aanvullend op landelijke regels vergunningplichtig maken. In het omgevingsplan nemen we alleen de gemeentelijke regelgeving op en verwijzen we naar de landelijke regelgeving.*
- 3. We brengen onderscheid aan in minimale eisen en ambities. De eisen zetten we als ondergrens in het omgevingsplan. De ambities leggen we vast als afwegingsruimte, die we in gesprek met initiatiefnemers invullen. Zo kunnen we de stad ruimte geven om met ons mee te werken en bereiken we een gedeelde verantwoordelijkheid over die ambities.*
- 4. We beperken ons in het door de raad vastgestelde ruimtelijke beleid tot wat we willen regelen. Het hoe is het resultaat van dialoog over een initiatief.*
- 5. Beleidsregels die betrekking hebben op dingen die niet of nauwelijks aan verandering onderhevig zijn leggen we vast in statische documenten. Regels die betrekking hebben op dingen die aan verandering onderhevig zijn regelen we in dynamische, flexibele documenten.*
- 6. We hanteren één set definities voor de ruimtelijke omgeving. Daarbij sluiten we zoveel mogelijk aan bij landelijke definities. Dit biedt duidelijkheid voor initiatiefnemers.*
- 7. In ons beleid brengen we waar mogelijk en wenselijk gebiedsdifferentiatie aan: we brengen onderscheid aan tussen verschillende gebieden. We passen onze regels per gebied aan om zodoende maatwerk mogelijk te maken.*
- 8. We zorgen voor een heldere verdeling van verantwoordelijkheden tussen de gemeente, een initiatiefnemer, maatschappelijke organisaties en de gebruikers van de stad, bij het zoeken naar draagvlak en de communicatie over ruimtelijke ontwikkelingen.*

Regionalisering

De Omgevingswet stelt vroegtijdige (keten-)samenwerking in de regio voorop. Zuid-Limburg heeft hier al een stevige stap gezet met het regionale SSC, de RUD en intensieve samenwerking en afstemming op het gebied van beleid. Een goed voorbeeld van dit laatste is de uitwerking van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg met alle gemeenten in Zuid-Limburg om te komen tot structuurvisies wonen, ruimtelijke economie, energie, landschap, landbouw en vrijetijdseconomie³. Hierdoor zijn de ruimtelijke visies en ambities al intensief op elkaar afgestemd.

De Omgevingswet is breder is dan alleen het fysieke domein. Veiligheid en gezondheid zijn hierin belangrijke thema's. Daarom gaan we meer samenwerken met de GGD, de RUD en de Veiligheidsregio. Samen met deze partners stellen we de ambities voor een gezonde en veilige leefomgeving op. En we maken afspraken hoe de diverse partners daar gezamenlijk aan bijdragen.

---

³ Alleen de structuurvisie Wonen Zuid Limburg is al vastgesteld. De overige uitwerkingen lopen momenteel nog.

Ambitie: Bestaande (regionale) visies als vertrekpunt voor de omgevingsvisie, vroegtijdige regionale samenwerking bij de invoering en op elkaar afstemmen van werkwijzen.

De gemeente Maastricht kiest er voor om zowel het ambitiedocument als de omgevingsvisie en het omgevingsplan primair op het niveau van Maastricht vorm te geven. Reden hiervoor is dat wij de bestaande regionale visies niet ter discussie stellen. We gebruiken ze als kader. Meerssen en Valkenburg zullen daar waar mogelijk de aanpak en ervaringen van Maastricht bij de invoering van de Omgevingswet binnen hun eigen organisatie inzetten. Bij de concretisering willen we de meer generieke werkzaamheden voor de invoering verdelen tussen de steden in (Zuid-)Limburg. Over de invoering van de Omgevingswet vindt dan ook afstemming plaats op het niveau van de Tripool Zuid Limburg. Voorbeelden hiervan zijn: juridische consequenties, digitalisering en competentieontwikkeling. Waar het aan de orde is, stemmen samenwerkingspartners ambities regionaal af om intensieve samenwerking in de invoering mogelijk te maken. In de samenwerking met de RUD, GGD en de veiligheidsregio gaat het om de inhoudelijke ambities op de thema's gezondheid en veiligheid. Daarnaast gaat het om het stroomlijnen van processen, informatiemanagement en de verandering van regelgestuurd naar risicogestuurd werken en denken. Uiteindelijk bekijken we ook of regionale uitvoering van taken mogelijk is. De sturing op de regionale taakverdeling en afstemming van ambities verdient veel aandacht.

Delegatie

De Omgevingswet geeft de gemeenteraad de mogelijkheid om (wijziging van) de omgevingsvisie en het omgevingsplan te delegeren aan het college van B&W. Dit kan bijdragen aan de versnelling van besluitvormingsprocedures. En daardoor sluit het aan bij het gedachtegoed van de Omgevingswet.

Ambitie: Opstellen en wijzigen Omgevingsvisie en omgevingsplan blijft voorlopig de bevoegdheid van de raad. Zodra Maastricht meer ervaring met de nieuwe ruimtelijke instrumenten heeft opgedaan zal opnieuw worden afgewogen of bepaalde wijzigingen van het omgevingsplan naar het college worden gedelegeerd.

De gemeente Maastricht kiest ervoor om de bevoegdheid tot vaststelling van de omgevingsvisie en het omgevingsplan primair bij de raad te laten. Dit gezien het meer strategische karakter van de omgevingsvisie en de grote reikwijdte van het nieuwe omgevingsplan. In de toekomst zal de raad opnieuw een afweging maken of zij na meer ervaring te hebben opgedaan met deze nieuwe instrumenten toch bepaalde bevoegdheden naar het college wil delegeren. Dit om de besluitvorming over nieuwe initiatieven hiermee eenvoudiger en sneller te maken. De raad kan dan alsnog haar controlerende taak uitoefenen via de systematiek van wensen en bedenkingen (peiling).

Omgevingsvisie

Vertrekkend vanuit dit ambitiedocument is de huidige Structuurvisie Maastricht 2030, 'Ruimte voor ontmoeting', de economische visie 'Made in Maastricht' en de Visie op de binnenstad een goede basis voor de nieuw op te stellen omgevingsvisie. Vanuit de integrale insteek geldt hetzelfde voor de regionale toekomstagenda sociaal domein en het Meerjarenprogramma Veiligheid. Deze zijn immers allen tot stand gekomen via een uitgebreid proces met inwoners, ondernemers, belangengroepen en politiek. Het draagvlak is niet alleen ontstaan door het participatieve proces, maar ook doordat het op een overtuigende manier antwoord geeft op de opgave waarvoor de stad de komende jaren staat.

Ambitie: Inzetten op het actualiseren en integreren van de bestaande visies (met een directe of indirecte relatie/uitwerking op de ruimtelijke kwaliteit) en aanvullen met een visie op de bestaande kwaliteiten en het beheer daarvan. Op basis hiervan komen tot integrale afwegingen en scherpe keuzes en prioriteiten.

De bestaande visies vormen een uitstekende basis, maar focussen op de ontwikkelopgave van de stad en regio. Deze dienen dan ook te worden aangevuld met een visie op de bestaande kwaliteiten van de stad en het beheer en gebruik daarvan. Hierbij zal slim gebruik gemaakt worden van de ervaringen vanuit het Maastricht-LAB en pilots zoals cocreatie, blurring⁴ en zelfsturing.

---

⁴ Blurring betekent branchevervaging. Het ontstaan van innovatieve combinaties tussen retail en horeca.

Omgevingsplan

Nadat bekend is wat de gemeenteraad met een gebied of een thema wil, en welke rol zij daarin wil aannemen, wordt voor het op te stellen omgevingsplan verder op het gebied of thema ingezoomd. De wensen, gedachten en keuzes van de gemeenteraad worden daarbij omgezet in beleidsmatige randvoorwaarden en afwegingskaders voor een goede ontwikkeling en een goed beheer, in kwaliteitsbeschrijvingen en criteria waaraan activiteiten moeten voldoen om te kunnen worden gerealiseerd. Het bereiken van balans tussen ruimte voor ontwikkeling en een goede kwaliteit van de leefomgeving is alleen mogelijk als er de juiste grenzen of kaders worden gesteld en de beleidsmatige afwegingen zijn gedaan. De grenzen en kaders zullen deels voortvloeien uit hogere regelgeving en deels uit wat de gemeente, in samenwerking met anderen wil. De grenzen en kaders zullen dus per gebied of thema verschillen en moeten resultaat zijn van een integrale afweging.

Ambitie: Gemeentelijke regelgeving op transparante, overzichtelijke en integrale wijze borgen in het omgevingsplan en hierbij meer gebiedsgericht afwegen welke activiteiten zij omgevingsvergunningplichtig maakt en welke meldingplichtig.

Belangrijke vraag hierbij is op welke wijze een gemeente een onderwerp wil regelen: globaal of gedetailleerd, flexibel of strikt met voorwaardelijke of onvoorwaardelijke regels, met objectieve normen of met beleidsregels, met of zonder procesregels, met of zonder melding, met of zonder delegatie, met of zonder gelijkwaardigheidsregels, met of zonder maatwerkvoorschriften of maatwerkregels etc. Ook hierbij gaat de gemeente meer gebiedsgericht afwegen welke activiteiten zij omgevingsvergunningplichtig maakt en welke meldingplichtig (uitgangspunt is dat alle activiteiten die in overeenstemming met het omgevingsplan zijn, vergunningvrij zijn). Vanwege de leesbaarheid worden in het omgevingsplan enkel de gemeentelijke regels opgenomen en wordt verwezen naar de rijksregels. Daar waar in het omgevingsplan omgevingswaarden of ontwikkelopgaven zijn vastgelegd worden omgevingsprogramma's opgesteld.

Informatiemanagement en digitalisering

De Omgevingswet is op informatiemanagement- en automatiseringsvlak een enorme uitdaging. Er wordt aan een Digitaal Stelsel Omgevingswet gewerkt. Digitalisering is een belangrijk hulpmiddel voor een goede en eenvoudige uitvoering van de Omgevingswet. Het stelt initiatiefnemers (zowel particulier als bedrijfsmatig) in staat om snel te beschikken over de juiste informatie over de kwaliteit van de leefomgeving en over de regels die daar gelden. Hierdoor kunnen onderzoekslasten worden verlaagd. De digitalisering stelt inwoners, bedrijven en overheden in staat om eenvoudiger informatie met elkaar uit te wisselen en biedt kansen om besluitvorming en procedures te versnellen en te verbeteren. Maatwerk zal geleverd worden voor zij die niet over internettoegang beschikken, zodat ook voor die mensen de informatie bereikbaar blijft. Het Digitale Stelsel Omgevingsrecht zorgt voor:

- het kennis kunnen nemen van instrumenten van de Omgevingswet, inclusief omgevingsvergunningen
- het informeren van initiatiefnemers en belanghebbenden over de voortgang en de status van een aanvraag of een besluit
- het geven van informatie door initiatiefnemers en belanghebbenden over bijvoorbeeld aanvragen, meldingen, bezwaren en beroepen
- het ondersteunen van bevoegde gezagen bij het nemen van besluiten door het verstrekken van historische gegevens en onderzoeken.

Aangenomen wordt dat in 2024 het stelsel operationeel én effectief is. De impact op processen, gegevens, applicaties en infrastructuur is naar verwachting erg groot. Andere transitietrajecten hebben ons geleerd dat de veranderingen op bovengenoemde aspecten niet of niet goed door te voeren zijn zonder een duidelijk beeld te hebben van de huidige situatie. Het domein van de toekomstige Omgevingswet raakt tenminste 5 organisatieonderdelen en kent een groot aantal externe ketenpartners. Hoe deze ketenprocessen er op dit moment uitzien, hoe de informatiestromen lopen, welke applicaties gebruikt worden in huidige processen en welke gegevensuitwisselingen tussen welke ICT-componenten plaatsvinden is nu nog onvoldoende in beeld. Daarbij is nu al duidelijk dat van uit de Omgevingswet eisen gesteld gaan worden aan koppelingen met bijvoorbeeld zaakgericht werken en digitale archivering. Hierdoor wordt het applicatielandschap alleen maar complexer en is veranderstrategie van groot belang.

Ambitie: Inzetten op (regionale) digitale dienstverlening die zoveel mogelijk aansluit bij verschillende behoeften van initiatiefnemers en die faciliterend is aan de ambities.

Een gebrek aan inzicht in de huidige situatie gaat bij een ondoordachte transitie leiden tot onnodig langere doorlooptijden, een veelvoud aan implementatiekosten en een zwaardere belasting van de organisatie. Maastricht zet daarom in op het aan de voorkant goed in kaart brengen van de huidige processen en informatiehuizen. Vervolgens kunnen de noodzakelijke acties in gang worden gezet die Maastricht klaar moeten maken om te voldoen aan alle digitale verplichtingen en digitale facilitering die nodig is voor het opstellen van de Omgevingswetinstrumenten en het werken met de Omgevingswet. Maastricht neemt het voortouw in de aanpak voor wat betreft informatiemanagement en digitalisering om deze transitie binnen het netwerk met haar regionale samenwerkingspartners vorm te geven⁵.

2.2 Rol van de gemeente

Door een aantal grote maatschappelijke veranderingen is het wenselijk om als gemeente beter aan te sluiten op de beweging die getypeerd kan worden als ‘meer initiatief bij inwoners, minder bij de overheid’. Dat vraagt om nieuwe manieren van werken die naast bestaande werkwijzen kunnen worden ingezet. Maastricht heeft al ruime ervaring met het zoeken naar een nieuwe verhouding tussen de gemeente en initiatiefnemers (zowel inwoners als bedrijfsmatig). Dit uit zich in het meer stimuleren van de dialoog tussen initiatiefnemers uit de samenleving, betrokken partijen uit de omgeving en de gemeente, het uitdagen van inwoners en uitgaan van de eigen verantwoordelijkheid van inwoners. Ook in het grond- en vastgoedbeleid wordt reeds selectief een sturende en actieve rol genomen in ontwikkelingen. In die zin is de invoering van de Omgevingswet slechts een van de uitdrukkingen van de bredere cultuurverandering in stadsontwikkeling/openbaar bestuur waar Maastricht al jaren mee aan de slag is.

Grond- en vastgoedbeleid

De nieuwe omgevingswet vraagt ook om een heroriëntatie op de gemeentelijke rol in grondbeleid. Van oudsher hanteert de gemeente in ontwikkelingsgebieden een actief grondbeleid. Indien steeds meer het accent komt te liggen op beheer van de leefomgeving en het faciliteren van ontwikkelingen en initiatieven vanuit de samenleving, is de vraag hoe actief de gemeente nog in het grond- en vastgoedbeleid moet zijn. De rol van de gemeente hierin zal gebiedsgericht opnieuw geformuleerd worden. Daarbij dient ook rekening te worden gehouden met de nieuwe aanvullingswet grondzaken. De economische uitvoerbaarheid van de in een omgevingsplan opgenomen ontwikkeling hoeft met de komst van de nieuwe Omgevingswet niet meer op voorhand aangetoond te worden. Dit is een welkome versoepeling en zorgt voor meer ruimte voor organische ontwikkeling en uitnodigingsplanologie. In de voorlopige aanvullingswet grondeigendom is echter ook een belangrijk ander onderdeel van de regelgeving omtrent economische uitvoerbaarheid geschrappt, namelijk de mogelijkheid om bovenplanse kosten te verhalen en een bijdrage te kunnen vragen voor ruimtelijke ontwikkeling. Ook wordt de anterieure contractvrijheid van gemeenten beperkt (hiermee verhaalt de gemeente onder andere plankosten voor realisatie van ontwikkelingen op de initiatiefnemer). Aangezien binnenstedelijke ontwikkelingen in een historische stad complex en kostbaar zijn en in de toekomst ook zullen blijven, hanteert Maastricht het uitgangspunt dat de ontwikkelende partij ook moet bijdragen aan die hoge kosten voor planvorming en uitvoering.

Ambitie: Heroriënteren op de gemeentelijke rol bij het grond- en vastgoedbeleid in verschillende gebieden. En als het nodig is: kosten verhalen op initiatiefnemers.

De gemeente Maastricht is van mening dat het inzetten van instrumentarium om bovenplanse en ontwikkelkosten te verhalen, en anterieure contractvrijheid cruciaal zijn voor het mogelijk maken van complexe stedelijke ontwikkelingen en zal er daarom samen met de VNG bij het Rijk op aandringen dat dit behouden blijft en de aanvullingswet grondzaken hierop aangepast wordt.

---

⁵ De wijze waarop Maastricht hiermee aan de slag wil gaan is beschreven in bijlage 2

Participatie en cocreatie

De Omgevingswet onderstreept het belang van vroegtijdige participatie bij ruimtelijke beslissingen en stelt dit zelfs verplicht bij de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Dit betekent echter niet dat de gemeente bij alle gemeentelijke beslissingen of beleid participatief te werk moet gaan. Soms is er geen (wettelijke) speelruimte of spelen andere belangen een doorslaggevende rol bij het uiteindelijke resultaat. Het gaat dus om het kiezen voor de juiste participatie/procesvorm. De gemeente kiest daarom bewust per opgave, project of (beleids)thema de gewenste werkwijzen aan de hand van verschillende rollen. Het toepassen van een stimulerende, faciliterende rol is daarbij steeds meer gewenst om aan te sluiten bij initiatieven uit de samenleving. Dit betekent intensiever beoordelen van vraagstukken aan de voorkant: in hoeverre is een participatieve werkwijze nodig? Hoe geef je die werkwijze vorm?

Binnen B&O en V&L is een organisatieontwikkelingstraject gestart om de gemeentelijke organisatie beter in te richten op deze maatschappelijke veranderingen. Dit traject is gericht op:

1. Het bewust kiezen van verschillende werkwijzen per opgave, project of (beleids)thema; en
2. het meer toepassen van nieuwe werkwijzen (stimuleren/ faciliteren / loslaten), waar dit functioneel is voor de versterking van de economische en sociale vitaliteit en ruimtelijke kwaliteit van de stad.

Om deze doelstelling te bereiken is het noodzakelijk om een gemeenschappelijk raamwerk en een gemeenschappelijke taal te ontwikkelen, om te duiden wat deze verschillende werkwijzen zijn en wat zij betekenen voor de gemeentelijke organisatie. De kern van dit raamwerk betreft drie verschillende werkwijzen/rollen van de gemeente ten opzichte van initiatieven: een toetsende of regisserende rol, de rol van samenwerkingspartner of de rol van facilitator: stimuleren, faciliteren en loslaten. Het organisatieontwikkelingstraject richt zich op het verder aanscherpen van dit raamwerk, het kennen van de verschillen tussen de werkwijzen en het vertalen van deze verschillen naar de dagelijkse praktijk.

T.a.v. organisatieontwikkeling wordt (minimaal) aandacht besteed aan:

- functieprofielen (ontwerper, specialist, vergunningverlener, procesmanager, casemanager, beleidsmedewerker en grenswerkers (zoals MLAB en bedrijfscontactpunt)),
- strategische personeelsplanning (meer mensen die integraal werken en tussen organisaties en verschillende vormen van kennis in)
- werkprocessen (samenwerking initiatiefnemer – accountmanager/casemanager – interne beleidsvelden en voor de rol en bevoegdheidcollege/raad?) en
- beleid (eventueel aanpassen van bestaand , afschaffen van oud en/of vormgeving van nieuw beleid om ‘gele’ werkwijzen meer en eenvoudiger toe te passen).

De medewerkers en partijen in de stad zoals buurtnetwerken, stadmakers en initiatiefnemers die reeds ervaring hebben opgedaan met deze manier van werken bij experimenten of projecten zijn hiervan de belangrijkste ambassadeurs.

Ambitie:

- **Geen nieuwe participatieverordening maken. Maar per initiatief kiezen voor participatie en cocreatie die bijdraagt aan het resultaat.**

Maastricht kiest ervoor om blijvend in te zetten op de cocreatieve en participatieve manier van werken die al in diverse processen met succes is toegepast. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat niet enkel het proces, maar vooral het resultaat voor de stad in termen van economische en sociale vitaliteit en ruimtelijke kwaliteit leidend is. Ook is het niet altijd aan de gemeente om een participatief proces te organiseren rondom een bepaald initiatief. Het huidige principe dat initiatiefnemers zelf een grote rol hebben in het zoeken van draagvlak en het verzorgen van de communicatie over een bepaald initiatief blijft uitgangspunt. Aangezien de wet reeds voorziet in borging van het op juiste wijze betrekken van de omgeving kiest de gemeente er niet voor om aanvullend hierop nog een participatieverordening op te stellen.

- Het continueren van het organisatieontwikkelingstraject, gericht op het bewust kiezen van verschillende werkwijzen per opgave of (beleids)thema en het meer toepassen van de 'nieuwe' manier van werken (stimuleren/ faciliteren/ loslaten).

De gemeente moet in de toekomst in staat zijn om per opgave of (beleids)thema bewust toe te kiezen voor de gewenste rol en werkwijze. Het huidige raamwerk dient voorlopig als raamwerk en 'gemeenschappelijke taal'. In de geest van de nieuwe Omgevingswet is de verwachting dat de 'nieuwe' manier van werken (stimuleren/ faciliteren/ loslaten) in de toekomst meer wordt toegepast, waar dit functioneel is voor de versterking van de economische en sociale vitaliteit en ruimtelijke kwaliteit van de stad. Doel is om de implementatie van de omgevingswet zodanig vorm te geven, dat deze 'nieuwe' manier van werken vaker en eenvoudiger kan worden toegepast

2.3 Beheer en ontwikkeling van de Leefomgeving

Waar gemeenten al sinds jaren het begrip leefomgeving breed oppakken, geeft ook het Rijk nu met de Omgevingswet een bredere uitleg aan dit begrip door thema's als veiligheid, sociaal en gezondheid er expliciet aan toe te voegen. Hierdoor schept de Omgevingswet de verplichting om ook de van oudsher fysieke instrumenten integraler vorm te geven. Maastricht werkt al jaren aan het meer samen met de samenleving vormgeven van de stad en dit te verankeren in zo integraal mogelijk beleid (participatief met ruimte voor initiatief). Ook de fysieke vertaling van veiligheids- en gezondheidsdoelstellingen zal hierin een plaats krijgen. Hierin worden robuuste kaders benoemd en is ruimte om deze samen met de stad verder in te vullen. Daarbij zijn reeds scherpe prioriteiten gesteld en keuzes gemaakt om de belangrijke kwaliteiten van de leefomgeving en de identiteit van Maastricht ook naar de toekomst toe te beschermen en ruimte voor ontwikkeling te bieden. In dit beleid heeft de gemeente Maastricht vaak al de randen van de wettelijke mogelijkheden opgezocht, bijvoorbeeld door gebruik te maken van de Crisis- en Herstelwet of door experimenteeruimte te bieden. Met de komst van de nieuwe Omgevingswet wordt dit versterkt en ontstaat er een kans om deze vernieuwende werkwijze integraal te verankeren, doordat deze wet belangrijke procedurele, instrumentele, culturele en informatieverbeteringen mogelijk maakt.

Ambitie: Uitgangspunt is het vergroten van integraliteit en differentiatie per gebied. De bestaande beleidsvisies worden doorontwikkeld om dit te bereiken. Waarbij ook de wisselwerking tussen veiligheid(sgevoel) en gezondheid en de inrichting van de fysieke leefomgeving een nadrukkelijke plaats zal krijgen. De grootste winst wordt hierbij gezocht in vier speerpunten: beeld van de stad, gebruik openbare ruimte, ruimte voor ontmoeting en tijdelijkheid/functiemenging.

Voor deze thema's is gekozen omdat:

- *Deze thema's wettelijk gezien mogelijkheden hebben om te dereguleren omdat ons beleid daar strikter is dan wettelijk bepaald is of het bevoegdheid van de gemeente is.*
- *Voor deze thema's niet recentelijk via een participatief proces nieuw beleid is vastgesteld.*
- *Deze thema's de grootste impact hebben op het bieden van ruimte voor initiatieven*
- *Zonder dat dit de belangrijkste kwaliteiten van Maastricht die mede bepalend zijn voor haar aantrekkelijkheid aantast.*

In de paragrafen hieronder zijn voor de vier speerpunten de impact en de ambities met de implementatie van de Omgevingswet weergegeven.

Het beeld van de stad

Maastricht staat bekend en wordt geroemd om de ruimtelijke kwaliteit van de stad. Dat is het resultaat van een gericht beleid in de afgelopen decennia. Deze kwaliteit is op dit moment een belangrijke basis voor het sociaal-economisch succes van de stad. Onderzoek wijst uit dat aantrekkelijke historische steden met veel monumentale gebouwen het in allerlei opzichten (veel) beter doen dan andere steden. Daarom wordt voorgesteld het ruimtelijk beleid de komende decennia te blijven richten op het beschermen van de waarden die Maastricht nu zo succesvol maken als woon-, cultuur- en kennisstad. Het historische beeld van de stad wordt beschermd via diverse beleidsstukken en regelingen op het gebied van cultureel erfgoed en via het welstands- en reclamebeleid, waaraan nieuwe initiatieven worden getoetst. Dit beleid moet gebruiksvriendelijker, integraler en toegankelijker worden. De mogelijkheden voor deregulering wegen we zorgvuldig af: waar is dit wenselijk en mogelijk zonder de kwaliteiten van Maastricht aan te tasten?

Ambitie: Het welstands- en monumentenbeleid gebruiksvriendelijker en toegankelijker maken met mogelijkheden tot maatwerk. Gebiedsgericht verder differentiëren en maatwerk bieden waar het mogelijk is. Concreet wordt voorgesteld om:

- *bij monumenten meer rekening houden met de daadwerkelijk te beschermen aanwezige waarden,*
- *in het nieuwe welstandsbeleid, reclame- en banierenbeleid meer gebiedsgedifferentieerd te gaan werken, waarbij de te hanteren welstandseisen per gebied sterker verschillen en per gebied een ondergrens te hanteren voor de kwaliteitseisen, waarbij een hogere beeldkwaliteit via cocreatie met omwonenden en initiatiefnemers gerealiseerd kan worden.*
- *de welstands- en monumentencommissie als onafhankelijke adviseur behouden en omvormen tot ‘Commissie Ruimtelijke Kwaliteit’*
- *eenduidige regelgeving op te stellen ten aanzien van avond- en nachtverlichting van gebouwen en objecten.*

Gebruik van de openbare ruimte

De inrichting en het beheer van de openbare ruimte zijn een primaire verantwoordelijkheid van de gemeente. Er zijn allerlei richtlijnen om de openbare ruimte veilig en beheersbaar te maken, en de toegankelijkheid van de openbare ruimte –ook voor hen met een beperking- te waarborgen. Deze zijn veelal afgeleid van landelijke richtlijnen en blijven van kracht, zoals bijvoorbeeld het VN-Verdrag voor de rechten van mensen met beperking. Een aantrekkelijke inrichting en schone openbare ruimte dragen ook bij aan het beeld van de stad. Het gebruik van de openbare ruimte door derden (inwoners, bedrijven) is altijd locatiegebonden en meestal tijdelijk. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om terrassen, evenementen, culturele activiteiten, ambulante handel, uitstallingen, banieren en dergelijke. Hieraan worden regels gesteld om de primaire functie van de openbare ruimte te kunnen handhaven, de veiligheid te borgen en verrommeling van het straatbeeld tegen te gaan. Recent is in overleg met bewoners en ondernemers een aantal beleidskaders (evenementen, terrassen) vastgesteld waarin reeds versoepeling van regelgeving omtrent gebruik van de openbare ruimte is opgenomen. Dit is echter een continu proces waarbij in dialoog met initiatiefnemers en de omgeving wordt gekeken waar regelgeving eenvoudiger kan of waar dit toch te veel ten koste gaat van de leefkwaliteit en het beeld van de stad.

Er vindt ook een aantal experimenten plaats waarbij het beheer van de openbare ruimte aan derden is overgedragen. Afhankelijk van de ervaringen zal worden bekeken op welke manier hieraan een vervolg wordt gegeven. Een belangrijk afwegingspunt daarbij is welke partij aansprakelijk is als er in de openbare ruimte iets gebeurt dat schade aan derden oplevert. Daarom is de verwachting dat voor het grootste deel van de openbare ruimte de gemeente ook in de toekomst de (primaire) beheersrol zal blijven vervullen.

Ambitie: Kort geleden is de regelgeving voor het tijdelijk gebruik van de openbare ruimte, voor activiteiten en evenementen, versoepeld. Dit blijven monitoren. En waar mogelijk en wenselijk maatwerk mogelijk maken. Daarnaast zelfbeheer verder stimuleren. Concreet wordt voorgesteld:

- *recente versoepeling in regels voor evenementen evalueren en waar wenselijk uitbreiden*
- *waar mogelijk de vergunningplicht voor activiteiten te vervangen door een meldingplicht,*
- *de experimenten voor het beheer van de openbaar groen door derden te continueren,*
- *gebiedsdifferentiatie mogelijk maken om de eigen identiteit van de verschillende buurten te versterken en tot uiting te brengen*

Ruimte voor ontmoeting in de binnenstad en directe omgeving

In en rond de monumentale binnenstad is sprake van een aaneengesloten en samenhangend gebied met een uitgesproken stedelijke sfeer. De kracht van Maastricht is dat in dit gebied veel activiteiten en functies geconcentreerd zijn. De auto hoeft hier in veel gevallen slechts een beperkte rol te spelen in het straatbeeld. Hierdoor vinden veel (toevallige) ontmoetingen plaats tussen mensen. Deze stedelijke interactie en dynamiek draagt bij aan een sterke economie en een prettig leef- en verblijfsklimaat. In feite is de binnenstad en directe omgeving in allerlei opzichten de grote troef van Maastricht in de concurrentie tussen steden.

Nu de ondertunneling van de A2 vrijwel is afgerond en de verlegging van de aanlanding van de Noorderbrug aanstaande is, is het zaak de potenties van de binnenstad en directe omgeving nu verder te gaan benutten. Ruimte voor ontmoeten is daarbij een leidend principe. Ontmoeten is mogelijk door mobiliteit. Personen reizen om elders te werken, recreëren of winkelen omdat dezelfde activiteit op die andere plek meer nut heeft, aangenamer of voordeliger is. Maar mobiliteit van personen en goederen kan ook belemmerend werken zodra de ruimte schaars is. Te veel automobilititeit leidt tot parkeeroverlast of congestie. Er blijft te weinig ruimte voor verblijven en ontmoeten. Er moet daarom zorgvuldig optimum worden gevonden tussen de verschillende 'ruimtevragers', met name in de historische binnenstad waar de ruimte schaars is.

Ambitie: Het vergroten van de ruimte voor ontmoeting en daarmee de leef- en verblijfskwaliteit in de binnenstad, bijvoorbeeld het Bassin en directe omgeving door:

- A. Het stimuleren van het gebruik van de fiets en andere duurzame vervoermiddelen via**
- **het verbeteren van het fietsnetwerk en het opheffen van barrières daarin,**
  - **het verbeteren van de stallingsmogelijkheden voor de fiets,**
  - **het stimuleren van elektrisch rijden en de deeleconomie en**
  - **het stimuleren van stadsdistributie.**
- B. Het geleidelijk verminderen van gemotoriseerd verkeer door:**
- **het uitbreiden van de parkeercapaciteit t.b.v. het centrum via Park&Walk en Park&Ride**
  - **het uitbreiden van het autoluwe gebied door het toepassen van selectieve toegang,**
  - **de continuering van gedifferentieerde parkeertarieven en**
  - **maatwerk in parkeernormen waarbij met de initiatiefnemer duurzame afspraken kunnen worden gemaakt over mobiliteitsmanagement, fietsparkeren en bevoorrading**

Functiemenging en tijdelijkheid

De afgelopen periode zijn vanwege het demografisch perspectief van stad en regio vrij strakke programmatische kaders geformuleerd op het gebied van onder andere wonen, studentenhuysvesting, detailhandel en kantoren. Dit als uitwerking van het vastgestelde Provinciaal Omgevingsplan Limburg. Het is niet te verantwoorden om deze kaders weer ter discussie te stellen in het kader van de implementatie van de nieuwe Omgevingswet. Dit om het gevaar van leegstand en verloedering, die het gevolg kan zijn van overprogrammering, te voorkomen. Belangrijk hierbij is wel dat er ondanks de strikte kaders wel voldoende ruimte wordt geboden voor nieuwe functies die zich aan dienen die een aanvulling zijn op de bestaande voorraad en dat ruimte wordt geboden voor doorontwikkeling van bestaande functies. Deze nieuwe ontwikkelingen zijn immers belangrijk voor de blijvende aantrekkelijkheid van Maastricht als bezoekstad en concurrentiekracht van Maastricht als kennisstad. Daarnaast creëren ze extra werkgelegenheid. Ook liggen deze mengingen van functies vaak aan de basis van nieuwe innovatieve start-ups of broedplaatsen. Functiemenging is een ontwikkeling die zowel bij nieuwe als bij de doorontwikkeling van bestaande initiatieven steeds belangrijker wordt om in te kunnen spelen op de behoefte van de maatschappij. Hierbij is het zoeken naar een balans tussen het bieden van voldoende mogelijkheden voor dit soort functies en tegelijk waarborgen van kwaliteit en voorkoming van oneerlijke concurrentie. Een andere maatschappelijke ontwikkeling is dat er steeds meer tijdelijke initiatieven ontstaan. Om belangrijke plekken in de stad levendig te houden en om ruimte te bieden voor dit soort functies, die vaak geen commerciële huren kunnen betalen, is het tijdelijk invullen van leegstaand vastgoed vaak een goede oplossing. Ook hiervoor geldt dat er een balans moet worden gevonden in het selectief mogelijk maken van tijdelijke invullingen in leegstaand vastgoed en tegelijk waarborgen van ruimtelijke kwaliteit en voorkomen van oneerlijke concurrentie.

Ambitie: meer ruimte bieden voor functiemenging en tijdelijkheid. Ook hier per gebied differentiëren en maatwerk bieden.

- **De mogelijkheden om naast de hoofdfunctie ook (gerelateerde) andere activiteiten uit te voeren te verruimen,**
- **de mogelijkheden om functiemenging van winkels en horeca te verruimen in met name de binnenstad en buurtcentra**
- **de mogelijkheden voor vermenging van wonen en werken te verruimen**
- **de bestemming 'maatschappelijke doeleinden' eenduidig en breed te formuleren zodat meer mengfuncties hier een plek kunnen vinden.**

Hoofdstuk 3 Dialoog met de stad

In bijlage 3 zijn de verslagen van bijeenkomsten, resultaten van de enquête en adviezen die zijn uitgebracht opgenomen. Hieronder is een samenvattend overzicht van de belangrijkste signalen opgenomen en is te zien hoe de input vanuit stad en raad verwerkt is:

Wie/wat	Input	Verwerking
Stadsronde	In de Stadsronde kwamen met name signalen naar voren over het waarborgen van de rechtszekerheid voor de Maastrichtse inwoners en het garanderen van de kwaliteit en zorgvuldigheid in besluitvorming en daaruit voortvloeiend de kwaliteit van de leefomgeving. De voorgestelde delegatie van aanpassing van het omgevingsplan binnen kaders omgevingsvisie werd als te risicovol gezien, zeker zolang nog onvoldoende duidelijk is hoe scherp de omgevingsvisie is en hoeveel ruimte die laat. Als belangrijk extra speerpunt werd aangedragen: Duurzaamheid.	Er wordt in het Ambitiedocument extra stilgestaan bij de rechtszekerheid voor bewoners. De inhoudelijke veranderingen die de omgevingswet in Maastricht teweeg zal brengen zijn genuanceerd. Weliswaar komt er meer lokale afwegingruimte, maar Maastricht maakt daar op veel milieuthema's reeds gebruik van en uit de stadsronde bleek dat vanwege het belang van de leefkwaliteit en beeldkwaliteit van de stad het niet voor de hand ligt dat Maastricht veel meer beleidsvrijheid en flexibiliteit zal gaan bieden. Verder is er voor gekozen om in tegenstelling tot het discussiestuk de bevoegdheid voor het vaststellen en wijzigen van de Omgevingsvisie en het omgevingsplan beiden bij de raad te laten. Pas als meer ervaring is opgedaan met de nieuwe instrumenten zal delegatie van (een deel) van deze bevoegdheid opnieuw overwogen worden. Duurzaamheid zal als hoofddoel worden meegenomen in de Omgevingsvisie, in lijn met de hoofddoelen die de Rijksoverheid zichzelf stelt in de Nationale Omgevingsvisie.
Welstands-sessies	Behoud van de ruimtelijke kwaliteit, met name in de binnenstad en zorgen voor adequate handhaving hiervan. Meer ruimte voor maatwerk bieden, zeker in relatie tot duurzaamheid en in woonbuurten voldoende oog hebben voor gebiedskarakteristiek en differentiatie in regels.	In het ambitiedocument is meer focus aangebracht op het belang van het behouden van de leefkwaliteit en beeldkwaliteit van Maastricht en de continuïteit die dit vraagt in beleid en regels en dus minder de in de Omgevingswet centrale begrippen flexibiliteit en vrijheid
Stadmakersessie Maastricht LAB	De Stadmakers hebben aangegeven achter de gestelde speerpunten en ambities zoals opgenomen in het Ambitiedocument te staan, maar vinden dat nog onvoldoende uit de verf komt dat dit voor Maastricht vooral veel organisatorische en procesmatige veranderingen vraagt. Verder hebben zij tips en suggesties meegegeven voor het proces om van dit Ambitiedocument te komen tot een heldere, scherpe en werkbare Omgevingsvisie. Waarbij met name het belang van participatie binnen dit proces en het komen tot een helder en transparant toetsingskader is meegegeven.	Door de ingebrachte casussen en verbeteringsuggesties is in het ambitiedocument meer accent gelegd op verbeteringen in procesmatige zin. Het versnellen en integraler en transparant maken van de werkprocessen, vereenvoudigen en samenbrengen van regelgeving, verkorten van doorlooptijden, regionale samenwerking en vroegtijdige participatie. Resultaat hiervan moet zijn dat Maastricht sneller en beter duidelijkheid kan bieden aan inwoners, ondernemers en initiatiefnemers wat er op een bepaalde locatie wel of niet mag. Er zijn wijzigingen doorgevoerd in de ambities voor de omgevingsvisie (integrale afweging en scherpere keuzes en prioriteiten) en de wijze van participatie (kies bewust voor verschillende rollen en doelgroepen afhankelijk van de opgave. De suggesties die vooral betrekking hebben op de omgevingsvisie worden meegenomen in dat proces.

Enquête Maastricht Forum	Uit de enquête komt naar voren dat veel inwoners niet op de hoogte zijn van regels met betrekking tot het gebruik van de openbare ruimte of welstand. Verder komt de wens naar voren tot gebiedsgericht differentiëren en maatwerk evenals meer ruimte voor (sociale) functiemenging in buurten.	De input vanuit het MaastrichtForum is verwerkt in de gestelde ambities met betrekking tot het beheer en de ontwikkeling van de leefomgeving. Dit heeft met name geleid tot meer aandacht voor balans tussen leefkwaliteit en ruimte bieden voor ontwikkeling en initiatieven uit de stad. Daarnaast heeft in het ambitiedocument de wens om meer gebiedsgericht te differentiëren in kwaliteiten, ambities en bijbehorende regels en om met name in de buurten meer maatwerk en (sociale) functiemenging een plek te geven een grotere rol gekregen.
GGD, RUD en Brandweer	De GGD, RUD en de Brandweer hebben een uitwerking geboden voor de beleidsterreinen Veiligheid en Gezondheid en de wijze waarop deze geïntegreerd kunnen worden in de Omgevingswet. Zij benadrukken de wisselwerking tussen veiligheid(sgevoel) en gezondheid enerzijds en de inrichting van de fysieke leefomgeving anderzijds.	Het uitgelijnde implementatieproces van de Omgevingswet biedt de mogelijkheid om dit verband vorm te geven. De fysieke vertaling van veiligheids- en gezondheidsdoelstellingen zal in de Omgevingsvisie worden meegenomen.
Adviesraad Sociaal Domein Maastricht	Adviseert de gemeente Maastricht om in het ambitiedocument het VN-Verdrag voor de rechten van mensen met beperking op te nemen en om bij het uitvoeren van de Omgevingswet extra aandacht te hebben voor de meest kwetsbare groepen in de samenleving.	Deze signalen zijn verwerkt in de ambities in dit Ambitiedocument en zullen in de procesaanpak de komende jaren worden meegenomen.

Hoofdstuk 4 Vervolg

Dit ambitiedocument vormt het kader voor de hierna op te stellen omgevingsvisie als samenhangend, strategisch plan voor de fysieke leefomgeving als geheel. Hieronder vallen ook de ‘zachtere’ thema’s die raakvlakken hebben met de leefomgeving zoals gezondheid, veiligheid en economie. De vaststelling van het ambitiedocument in juni 2017 vormt tevens de start van het proces om deze omgevingsvisie in dialoog met de stad en de raad op te stellen. Uiteindelijke besluitvorming en vaststelling van de visie zal in september 2018 door de nieuwe raad plaatsvinden.

Uit de omgevingsvisie zal dan het Omgevingsplan voortvloeien waarin alle gemeentelijke regels over de leefomgeving bijeengebracht worden in één gebiedsdekkende regeling die vertaald wordt in omgevingsprogramma’s met concrete maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling van de leefomgeving. Met die maatregelen moeten omgevingswaarden of doelen voor de leefomgeving worden bereikt. Toetsing vindt vooraf plaats via omgevingsvergunningen. De toetsing is zo eenvoudig mogelijk en daardoor duren procedures ook niet onnodig lang. Initiatiefnemers kunnen via één aanvraag bij één loket snel duidelijkheid krijgen voor alle activiteiten die zij willen uitvoeren.

De implementatie van de Omgevingswet zal hoe dan ook grote gevolgen hebben voor de organisatie, processen en financiering van de gemeentelijke werkzaamheden. Het gekozen ambitieniveau is bepalend voor de omvang van de kosten die de implementatie met zich mee zal brengen, zowel voor het implementatieproces zelf als voor de uiteindelijke frictiekosten. Eind 2017 zal een financiële impactanalyse worden opgesteld en een businesscase waarmee een globale meerjaren prognose voor de kaderbrief kan worden aangeleverd.